

Broj: 03-04-838-11/24
Sarajevo, 20.06.2024. godine

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primljeno: 24-06-2024			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
05/1	- 02-	223	/24

PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Zastupnički dom
n/p gosp. Draganu Miokoviću, predsjedatelju

Predmet: Izjašnjenje Vlade Federacije Bosne i Hercegovine

Poštovani,

Sukladno članku 11. i 116. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24), u privitku akta dostavljam Vam Izjašnjenje Vlade Federacije Bosne i Hercegovine na Inicijativu „da se u Prijedlogu zakona o fiskalnim sistemima ugradi model usklađivanja rasta poreznih obveza za obrtnike prema minimalnoj bruto plaći u Federaciji Bosne i Hercegovine“, koju je podnijela Suada Halilović, zastupnik u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, a koje je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine utvrdila na 36. sjednici, održanoj 20. lipnja 2024. godine.

S poštovanjem,

Privitak: kao u tekstu

CO: FEDERALNO MINISTARSTVO FINACIJA-
FEDERALNO MINISTARSTVO FINANSIJA
n/p gosp. Toniju Kraljeviću, ministru

Na osnovu člana 75. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine - Prečišćeni tekst („Službene novine Federacije BiH”, br. 6/10, 37/10, 62/10, 39/20 i 67/21) i člana 11. i 116. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH”, br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24), nakon razmatranja Inicijative „da se u Prijedlogu zakona o fiskalnim sistemima ugradi model usklađivanja rasta poreznih obaveza za obrtnike prema minimalnoj bruto plaći u Federaciji Bosne i Hercegovine“, koju je podnijela Suada Halilović, poslanik u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je na prijedlog Federalnog ministarstva finansija-Federalnog ministarstva financija, na 36. sjednici održanoj 20.06.2024. godine godine, utvrdila sljedeće

IZJAŠNJENJE

Inicijativa „da se u Prijedlogu zakona o fiskalnim sistemima ugradi model usklađivanja rasta poreznih obaveza za obrtnike prema minimalnoj bruto plaći u Federaciji BiH”, se ne prihvata.

Obrazloženje

U vezi s Inicijativom koju je podnijela uvažena poslanica Suada Halilović, na nastavku 10. redovne sjednice Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, održane 22. 4. 2024., ističemo da se Zakonom o fiskalnim sistemima ne reguliraju mjesečne osnovice za doprinose samostalnih privrednika, odnosno ovaj Zakon uređuje pitanja evidentiranja i kontrole prometa putem fiskalnih sistema, dijelovi, tehničke i funkcionalne osobine fiskalnih sistema, tj. fiskalnih uređaja (fiskalne kase/štampanci ili drugi fiskalni uređaj), terminala, softverskih aplikacija i ostalih fiskalnih proizvoda, fiskalni dokumenti, stavljanje u promet fiskalnih sistema, fiskalizacija fiskalnih sistema, evidentiranje, storniranje i reklamiranje prometa, servisiranje fiskalnih sistema, kontrola fiskalnih uređaja i fiskalnih proizvoda, kontrola evidentiranja prometa preko fiskalnih uređaja, kontrola ovlaštenih servisa i ovlaštenih servisera, ovlaštenja za donošenje podzakonskih akata kao i kaznene odredbe.

Članom 8. stav 2. Zakona o doprinosima („Službene novine Federacije BiH”, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 34/18, 99/19, 4/21 i 6/23), propisan je način utvrđivanja osnovice za obračun doprinosa samostalnih poduzetnika kao proizvod prosječne plaće i odgovarajućeg koeficijenta zavisno od vrste djelatnosti i načina plaćanja poreza na dohodak (u paušalnom iznosu ili na osnovu poslovnih knjiga), a članom 20. stav 2. istoga Zakona da ministar finansija do 31. decembra tekuće godine, objavljuje za sljedeću kalendarsku godinu iznose osnovica za navedene obveznike. S tim u vezi ističemo da je od 01.01.2009. godine, kada je stupio na snagu Zakon o porezu na dohodak, u Federaciji BiH u primjeni bruto sistem plaća, a poduzetnici ostvaruju dohodak od obavljanja djelatnosti i obveznici su poreza na dohodak, što znači da od tada isti ne obračunavaju i ne isplaćuju plaću kao što su bili obavezni na osnovu ranijih zakonskih rješenja. S obzirom da poduzetnici ostvaruju dohodak od obavljanja djelatnosti (osnovno zanimanje), a istim se ne isplaćuje plaća koja je osnova za obračun doprinosa, Zakonom je propisan način utvrđivanja osnovice za obračun doprinosa poduzetnika (ista nije vezana za rast produktivnosti, kako se navodi u obrazloženju Inicijative), a ministar finansija krajem tekuće godine, propisuje za narednu godinu mjesečne osnovice za obračun doprinosa na bazi prosjeka bruto plaća isplaćenih u Federaciji Bosne i Hercegovine za prvih devet mjeseci prethodne godine (što je jedan od bitnih ekonomskih pokazatelja).

U vezi s navodima iz obrazloženja predmetne Inicijative da se utvrdi novo zakonsko rješenje gdje bi se osnovice za obračun doprinosa vezale za minimalnu satnicu (uz obrazloženje kako bi doprinosi za obrtnike bili fiksno precizirani i znatno manji) ističemo da se način utvrđivanja iznosa najniže plaće u Federaciji BiH, od donošenja Uredbe o metodologiji izračuna i usklađivanja najniže plaće („Službene novine Federacije BiH”, broj: 106/21), razlikuje u odnosu na dotadašnji način utvrđivanja iznosa najniže plaće (tj. do 31. 12. 2021.), kao proizvoda najniže neto satnice s porezom i broja radnih sati u konkretnom mjesecu (najniža plaća se po mjesecima razlikovala, zavisno od broja radnih sati). Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na osnovu člana 78. stav (1) Zakona o radu i člana 3. stav (3) navedene Uredbe do 31.12. tekuće godine, odlukom utvrđuje iznos najniže neto plaće koji se primjenjuje u narednoj kalendarskoj godini. U ovom kontekstu napominjemo da je u periodu od 2021. godine do 2023. godine, prosječna plaća na osnovu koje su utvrđene mjesečne osnovice za obračun doprinosa povećana za 16% dok je u istom periodu najniža plaća povećana za 54%. U vezi s iznosima mjesečnih osnovica za poduzetnike, posebno naglašavamo da su iste, za znatan broj obveznika, propisane u visini najniže plaće ill u mnogo nižem iznosu od najniže plaće (25% od iznosa prosječne plaće za poduzetnike koji obavljaju nisko akumulacijske djelatnosti tradicionalnih zanata i taksi djelatnosti, kao i djelatnosti poljoprivrede i šumarstva ukoliko porez na dohodak plaćaju u paušalnom iznosu, 29% od iznosa prosječne plaće za poduzetnike koji obavljaju djelatnost: trgovca pojedinca, kao i djelatnost poljoprivrede i šumarstva ukoliko porez na dohodak plaćaju na osnovu poslovnih knjiga, 55% od iznosa prosječne plaće za sve djelatnosti obrta ill samostalne djelatnosti slobodnog zanimanja ukoliko porez na dohodak plaćaju u paušalnom iznosu), za sve ostale djelatnosti obrta, gdje se porez na dohodak plaća na osnovu poslovnih knjiga, mjesečna osnovica je neznatno viša od minimalne plaće i iznosi 65% iznosa prosječne plaće, dok svega 8% poduzetnika iz oblasti slobodnih zanimanja (advokati, notari, privatna zdravstvena djelatnost, samostalni revizori, porezni savjetnici, samostalne računovođe, samostalni inženjeri, arhitekta i druge slične djelatnosti), plaćaju doprinose na mjesečnu osnovicu koja je neznatno viša od prosječne plaće. Za poduzetnike koji u svom poslovanju ostvaruju dohodak, a ne dobit, na isti se način utvrđuju osnovice za obračun i plaćanje doprinosa u svim zemljama u okruženju, s tim da su osnovice u nominalnim iznosima znatno više jer je i prosječna bruto plaća u tim zemljama znatno viša nego u Federaciji BiH.

Kada je u pitanju iznalaženje novih zakonskih rješenja, kroz izmjene i dopune važećeg Zakona ili izradu novoga Zakona o doprinosima u narednom periodu, pomno će se analizirati sve pristigle inicijative uvažanih poslanika kao i pristigle primjedbe i sugestije, koje se odnose na rasterećenje samostalnih privrednika, u cilju iznalaženja najboljeg zakonskog rješenja kojim će se regulirati predmetno pitanje.

V. broj: 940/2024
20.06.2024. godine
Sarajevo

Na temelju članka 75. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine - Prečišćeni tekst („Službene novine Federacije BiH”, br. 6/10, 37/10, 62/10, 39/20 i 67/21) i članka 11. i 116. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH”, br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24), nakon razmatranja Inicijative „da se u Prijedlogu zakona o fiskalnim sistemima ugradi model usklađivanja rasta poreznih obveza za obrtnike prema minimalnoj bruto plaći u Federaciji Bosne i Hercegovine“, koju je podnijela Suada Halilović, zastupnik u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je na prijedlog Federalnog ministarstva financija-Federalnog ministarstva finansija, na 36. sjednici održanoj 20. lipnja 2024. godine godine, utvrdila sljedeće

IZJAŠNJENJE

Inicijativa „da se u Prijedlogu zakona o fiskalnim sistemima ugradi model usklađivanja rasta poreznih obveza za obrtnike prema minimalnoj bruto plaći u Federaciji BiH”, se ne prihvata.

Obrazloženje

U vezi s Inicijativom koju je podnijela uvažena zastupnica Suada Halilović, na nastavku 10. redovne sjednice Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, održane 22. 4. 2024., ističemo da se Zakonom o fiskalnim sustavima ne reguliraju mjesečne osnovice za doprinose samostalnih gospodarstvenika, odnosno ovaj Zakon uređuje pitanja evidentiranja i kontrole prometa putem fiskalnih sustava, dijelovi, tehničke i funkcionalne osobine fiskalnih sustava, tj. fiskalnih uređaja (fiskalne kase/pisači ili drugi fiskalni uređaj), terminala, softverskih aplikacija i ostalih fiskalnih proizvoda, fiskalni dokumenti, stavljanje u promet fiskalnih sustava, fiskalizacija fiskalnih sustava, evidentiranje, storniranje i reklamiranje prometa, servisiranje fiskalnih sustava, kontrola fiskalnih uređaja i fiskalnih proizvoda, kontrola evidentiranja prometa preko fiskalnih uređaja, kontrola ovlaštenih servisa i ovlaštenih servisera, ovlaštenja za donošenje podzakonskih akata kao i kaznene odredbe.

Člankom 8. stavak 2. Zakona o doprinosima („Službene novine Federacije BiH”, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 34/18, 99/19, 4/21 i 6/23), propisan je način utvrđivanja osnovice za obračun doprinosa samostalnih poduzetnika kao umnožak prosječne plaće i odgovarajućeg koeficijenta ovisno o vrsti djelatnosti i načina plaćanja poreza na dohodak (u paušalnom iznosu ili na temelju poslovnih knjiga), a člankom 20. stavak 2. istoga Zakona da ministar financija do 31. prosinca tekuće godine, objavljuje za sljedeću kalendarsku godinu iznose osnovica za navedene obveznike. S tim u vezi ističemo da je od 1. 1. 2009., kada je stupio na snagu Zakon o porezu na dohodak, u Federaciji BiH u primjeni bruto sustav plaća, a poduzetnici ostvaruju dohodak od obavljanja djelatnosti i obveznici su poreza na dohodak, to znači da od tada isti ne obračunavaju i ne isplaćuju plaću kao što su bili obvezni na temelju ranijih zakonskih rješenja. S obzirom da poduzetnici ostvaruju dohodak od obavljanja djelatnosti (osnovno zanimanje), a istim se ne isplaćuje plaća koja je osnova za obračun doprinosa, Zakonom je propisan način utvrđivanja osnovice za obračun doprinosa poduzetnika (ista nije vezana za rast produktivnosti, kako se navodi u obrazloženju Inicijative), a ministar financija krajem tekuće godine, propisuje za narednu godinu mjesečne osnovice za obračun doprinosa na bazi prosjeka bruto plaća isplaćenih u Federaciji Bosne i Hercegovine za prvih devet mjeseci prethodne godine (što je jedan od bitnih ekonomskih pokazatelja).

U vezi s navodima iz obrazloženja predmetne Inicijative da se utvrdi novo zakonsko rješenje gdje bi se osnovice za obračun doprinosa vezale za minimalnu satnicu (uz obrazloženje kako bi doprinosi za obrtnike bili fiksno precizirani i znatno manji) ističemo da se način utvrđivanja iznosa najniže plaće u Federaciji BiH, od donošenja Uredbe o metodologiji izračuna i uskiđivanja najniže plaće („Službene novine Federacije BiH”, broj: 106/21), razlikuje u odnosu na dotadašnji način utvrđivanja iznosa najniže plaće (tj. do 31. 12. 2021.), kao umnoška najniže neto satnice s porezom i broja radnih sati u konkretnom mjesecu (najniža plaća se po mjesecima razlikovala, ovisno o broju radnih sati). Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na temelju članka 78. stavka (1) Zakona o radu i članka 3. stavka (3) navedene Uredbe do 31.12. tekuće godine, odlukom utvrđuje iznos najniže neto plaće koji se primjenjuje u narednoj kalendarskoj godini. U ovom kontekstu napominjemo da je u razdoblju od 2021. godine do 2023. godine, prosječna plaća na temelju koje su utvrđene mjesečne osnovice za obračun doprinosa povećana za 16% dok je u istom razdoblju najniža plaća povećana za 54%. U vezi s iznosima mjesečnih osnovica za poduzetnike, posebno naglašavamo da su iste, za znatan broj obveznika, propisane u visini najniže plaće ill u mnogo nižem iznosu od najniže plaće (25% od iznosa prosječne plaće za poduzetnike koji obavljaju nisko akumulacijske djelatnosti tradicionalnih zanata i taksi djelatnosti, kao i djelatnosti poljoprivrede i šumarstva ukoliko porez na dohodak plaćaju u paušalnom iznosu, 29% od iznosa prosječne plaće za poduzetnike koji obavljaju djelatnost: trgovca pojedinca, kao i djelatnost poljoprivrede i šumarstva ukoliko porez na dohodak plaćaju na temelju poslovnih knjiga, 55% od iznosa prosječne plaće za sve djelatnosti obrta ill samostalne djelatnosti slobodnog zanimanja ukoliko porez na dohodak plaćaju u paušalnom iznosu), za sve ostale djelatnosti obrta, gdje se porez na dohodak plaća na temelju poslovnih knjiga, mjesečna osnovica je neznatno viša od minimalne plaće i iznosi 65% iznosa prosječne plaće, dok svega 8% poduzetnika iz oblasti slobodnih zanimanja (odvjetnici, notari, privatna zdravstvena djelatnost, samostalni revizori, porezni savjetnici, samostalne računovode, samostalni inženjeri, arhitekta i druge slične djelatnosti), plaćaju doprinose na mjesečnu osnovicu koja je neznatno viša od prosječne plaće. Za poduzetnike koji u svom poslovanju ostvaruju dohodak, a ne dobit, na isti se način utvrđuju osnovice za obračun i plaćanje doprinosa u svim zemljama u okruženju, s tim da su osnovice u nominalnim iznosima znatno više jer je i prosječna bruto plaća u tim zemljama znatno viša nego u Federaciji BiH.

Kada je u pitanju iznalaženje novih zakonskih rješenja, kroz izmjene i dopune važećeg Zakona ili izradu novoga Zakona o doprinosima u narednom razdoblju, pomno će se analizirati sve pristigle inicijative uvažanih zastupnika kao i pristigle primjedbe i sugestije, koje se odnose na rasterećenje samostalnih gospodarstvenika, u cilju iznalaženja najboljeg zakonskog rješenja kojim će se regulirati predmetno pitanje.

V. broj: 940 /2024
20. lipnja 2024. godine
Sarajevo

На основу члана 75. Пословника о раду Владе Федерације Босне и Херцеговине - Пречишћени текст („Службене новине Федерације БиХ”, бр. 6/10, 37/10, 62/10, 39/20 и 67/21) и члана 11. и 116. Пословника Представничког дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ”, бр. 69/07, 2/08, 26/20 и 13/24), након разматрања Иницијативе „да се у Приједлогу закона о фискалним системима угради модел усклађивања раста порезних обавеза за обртнике према минималној бруто плати у Федерацији Босне и Херцеговине”, коју је поднијела Суада Халиловић, посланик у Представничком дому Парламента Федерације Босне и Херцеговине, Влада Федерације Босне и Херцеговине је на приједлог Федералног министарства финансија-Федералног министарства финансија, на 36. сједници одржаној 20.06.2024. године године, утврдила следеће

ИЗЈАШЊЕЊЕ

Иницијатива „да се у Приједлогу закона о фискалним системима угради модел усклађивања раста порезних обавеза за обртнике према минималној бруто плати у Федерацији БиХ”, се не прихвата.

Образложење

У вези с Иницијативом коју је поднијела уважена посланица Суада Халиловић, на наставку 10. редовне сједнице Представничког дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине, одржане 22. 4. 2024., истичемо да се Законом о фискалним системима не регулишу мјесечне основице за доприносе самосталних привредника, односно овај Закон уређује питања евидентирања и контроле промета путем фискалних система, дијелови, техничке и функционалне особине фискалних система, тј. фискалних уређаја (фискалне касе/штампачи или други фискални уређај), терминала, софтверских апликација и осталих фискалних производа, фискални документи, стављање у промет фискалних система, фискализација фискалних система, евидентирање, сторнирање и рекламирање промета, сервисирање фискалних система, контрола фискалних уређаја и фискалних производа, контрола евидентирања промета преко фискалних уређаја, контрола овлашћених сервиса и овлашћених сервисера, овлашћења за доношење подзаконских аката као и казнене одредбе.

Чланом 8. став 2. Закона о доприносима („Службене новине Федерације БиХ”, бр. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 34/18, 99/19, 4/21 и 6/23), прописан је начин утврђивања основице за обрачун доприноса самосталних подузетника као производ просјечне плате и одговарајућег коефицијента зависно од врсте дјелатности и начина плаћања пореза на доходак (у паушалном износу или на основу пословних књига), а чланом 20. став 2. истога Закона да министар финансија до 31. децембра текуће године, објављује за следећу календарску годину износе основица за наведене обвезнике. С тим у вези истичемо да је од 01.01.2009. године, када је ступио на снагу Закон о порезу на доходак, у Федерацији БиХ у примјени бруто систем плата, а подузетници остварују доходак од обављања дјелатности и обвезници су пореза на доходак, што значи да од тада исти не обрачунавају и не исплаћују плату као што су били обавезни на основу ранијих законских рјешења. С обзиром да подузетници остварују доходак од обављања дјелатности (основно занимање), а истим се не исплаћује плата која је основа за обрачун доприноса, Законом је прописан начин утврђивања основице за обрачун доприноса подузетника (иста није везана за раст продуктивности, како се наводи у

образложењу Иницијативе), а министар финансија крајем текуће године, прописује за наредну годину мјесечне основице за обрачун доприноса на бази просјека бруто плата исплаћених у Федерацији Босне и Херцеговине за првих девет мјесеци претходне године (што је један од битних економских показатеља).

У вези с наводима из образложења предметне Иницијативе да се утврди ново законско рјешење гдје би се основице за обрачун доприноса везале за минималну сатницу (уз образложење како би доприноси за обртнике били фиксно прецизирани и знатно мањи) истичемо да се начин утврђивања износа најниже плате у Федерацији БиХ, од доношења Уредбе о методологији израчуна и усклађивања најниже плате („Службене новине Федерације БиХ“, број: 106/21), разликује у односу на дотадашњи начин утврђивања износа најниже плате (тј. до 31. 12. 2021.), као производа најниже нето сатнице с порезом и броја радних сати у конкретном мјесецу (најнижа плата се по мјесецима разликовала, зависно од броја радних сати). Влада Федерације Босне и Херцеговине, на основу члана 78. став (1) Закона о раду и члана 3. став (3) наведене Уредбе до 31.12. текуће године, одлуком утврђује износ најниже нето плате који се примјењује у наредној календарској години. У овом контексту напомињемо да је у периоду од 2021. године до 2023. године, просјечна плата на основу које су утврђене мјесечне основице за обрачун доприноса повећана за 16% док је у истом периоду најнижа плата повећана за 54%. У вези с износима мјесечних основица за подузетнике, посебно наглашавамо да су исте, за знатан број обвезника, прописане у висини најниже плате или у много нижем износу од најниже плате (25% од износа просјечне плате за подузетнике који обављају ниско акумулацијске дјелатности традиционалних заната и такси дјелатности, као и дјелатности пољопривреде и шумарства уколико порез на доходак плаћају у паушалном износу, 29% од износа просјечне плате за подузетнике који обављају дјелатност: трговца појединца, као и дјелатност пољопривреде и шумарства уколико порез на доходак плаћају на основу пословних књига, 55% од износа просјечне плате за све дјелатности обрта или самосталне дјелатности слободног занимања уколико порез на доходак плаћају у паушалном износу), за све остале дјелатности обрта, гдје се порез на доходак плаћа на основу пословних књига, мјесечна основица је незнатно виша од минималне плате и износи 65% износа просјечне плате, док свега 8% подузетника из области слободних занимања (адвокати, нотари, приватна здравствена дјелатност, самостални ревизори, порезни савјетници, самосталне рачуновође, самостални инжењери, архитекте и друге сличне дјелатности), плаћају доприносе на мјесечну основицу која је незнатно виша од просјечне плате. За подузетнике који у свом пословању остварују доходак, а не добит, на исти се начин утврђују основице за обрачун и плаћање доприноса у свим земљама у окружењу, с тим да су основице у номиналним износима знатно више јер је и просјечна бруто плата у тим земљама знатно виша него у Федерацији БиХ.

Када је у питању изналажење нових законских рјешења, кроз измјене и допуне важећег Закона или израду новог Закона о доприносима у наредном периоду, помно ће се анализирати све пристигле иницијативе уважених посланика као и пристигле примједбе и сугестије, које се односе на растеређење самосталних привредника, у циљу изналажења најбољег законског рјешења којим ће се регулисати предметно питање.

В. број: 940 /2024
20.06.2024. године
Сарајево

